

fått inköpa militär utrustning i USA under villkor av politisk innebörd. Vid köpet förklarade nämligen den svenske utrikesministern i skrivelse till den amerikanske ambassadören följande:

"Sådan utrustning, materiel eller sådana tjänster, som må förvärfvas från Förenta staterna i enlighet med denna not, avses och kommer uteslutande att begagnas för att upprätthålla den inre säkerheten i Sverige, dess rättmätiga självförsvar eller för att möjliggöra dess deltagande i Förenta nationernas anordningar och åtgärder för kollektiv säkerhet. Vägledande för Sveriges politik komma fortfarande att vara dess förpliktelser såsom medlem av Förenta nationerna, inbegripet dess förpliktelse enligt stadgan att icke företaga någon angreppshandling mot någon annan stat, och förvärfvad utrustning, materiel och tjänster komma sålunda att begagnas i överensstämmelse med Sveriges traditionella politik att främja internationell fred och säkerhet.

Vad beträffar i enlighet med denna not förvärfvad utrustning, materiel, upplysningar eller tjänster kommer Sveriges regering icke att utan Förenta staternas regerings samtycke uppgiva rätt till eller besittning därav. Sveriges regering kommer också att vidta nödiga säkerhetsåtgärder till skydd för sådan utrustning, materiel, tjänster eller upplysningar."

Det är uppenbart att dessa formuleringar inte innebär något avsteg från den svenska neutraliteten; dennas bevarande är tvärtom utgångspunkten för utrikesministerns skrivelse. Men lika uppenbart är att Sverige — sådant världsläget nu är — inte rimligen kan tänkas bruka de erhållna vapnen mot väster och att detta i realiteten framgår av utrikesministerns utfästelser. På denna linje kan vi därför även i dagens trångmål möjligen finna en utväg — att pröva den är en självfallen plikt för statsmakterna.

änken på att inträda i demokratiernas försvarsberedskap. Att nu rubba vår alliansfria politik, som redan blivit något av tradition och fix idé, är emellertid utomordentligt svårt; partierna har låst sig fast, det är taktiskt farligt för de skilda politikerna och riktningarna att bryta sig ur den mödosamt hopfogade enigheten, och något tecken på att ledarna i känsla av fara och ansvar skulle samla sig till en gemensam nyorientering finns inte. 3) Vi kan, eventuellt, utan inträde i pakt, få atomvapen väster ifrån genom köp eller andra arrangemang.

Detta alternativ är det mest aktuella. Försvarsministerns tal i remissdebatten gav emellertid intrycket att inte heller den vägen var gångbar. Han anförde nämligen att vi inte vore villiga att motta sådana vapen utifrån annat än om "vi äger att fritt och utan politiska villkor av något slag disponera över dem"; han betonade också att under dessa förhållanden vapnen inte kunde erhållas utifrån. Resultatet skulle sålunda bli att vi föredrar ett svagt försvar med stor fara för angrepp och undergång framför varje form av politisk utfästelse till de demokratier vid vilkas öde dock vårt eget öde är bundet.

Emellertid har professor Gunnar Heckscher i en artikel i Svenska Dagbladet erinrat om att vi redan för några år sedan

5/2

Att ingenjör Kreugers resningsansökan

avslagits beklagas på flera håll i pressen med motiveringen att en ny rättegång och en ny dom skulle ha skapat större klarhet. Detta är ett formalistiskt och missvisande betraktelsesätt. Uppenbart är att högsta domstolen, som ägnat målet ett utomordentligt arbete — med 24 föredragningsdagar —, genomgått och avvisat alla de skäl som anförts för en resning, och det betvivlas väl inte att hr Kreuger, med den juridiska sakkunskap som stått honom till buds, redovisat alla tänkbara motiv av denna art. I realiteten är högsta domstolens utslag därför att betrakta som en ny dom; den klarlägger än en gång de relevanta domskälen och underkänner den förebrogta kritiken. Mera parentetiskt bör anmärkas att Handelsbankens bok om Högbroforsen in i minsta detalj framlägger det överväldigande bevismaterial från vilket högsta domstolen vid fyra skilda ställningstaganden utgått.